

—Թան դադէթասընտա օգուծման տուր :

Սալթանաթը սենիսէ, տիւէլի մուազզամանա, էֆքեարը սուէհիսինէ պիր տէլի կէօթէրմէք արգուէ կըլէտիկնտէն, վիւսէթէթէթէրտէ ումուրը զապըթանըն թան. զիմի իշին զապիթան, վէ վէրկի-նին թէսվիէ վէ թարհինէ նէզա-րէթ իշին մալիէ մէմուրարը Թը-րանսատան թալապ կըլէմիշ օլուու-դունու Տէպա զադէթասը եազմըշ տըր, Ումուրը մալիէնէ աշինա պիր զաթըն իսկիթէրարտան ճէլա օլունաճաղընը տէրճ իթմիշ իտի : Շու հալապիս սահիշ տիր : Փա-գաթ Թրանսա հիւքիւմէթի պու-թէթիթի գապուլ իթմէտիկնի սէօլիէնէպիթիթի Թիւվազը գուն-ֆէրանս էվրօպալտան մէմուր ճէ-պիթի Պապը Ալիէնէ թէթիթի Թիւ-միշ իտի : Սալթանաթը սենիսէ պու-թէթիթի թէթիթի կըլէթիթի տէն, Թրանսա հիւքիւմէթի տա-խի ալթը տէվլէթիթի պէշինտէ գուհուրա կէլէն իթթիթիթի պօզ-մամազ իշին տէրէնէյի նիհանէ-տէ ինթիթիթիթիթիթի տալլան-մասը լազըմ կէլէնէկնի զանն իշ-լէթը :

Տիկէր թարաֆտան ըրկաթէթէ կէօրէ, ինկիթէրրա, սալթանա-թը սենիսէնին ումուրը մալիէն-սինի թանգիմ մէմուրիթիթի իլէ էրպապընըն ճէլալի հազգընտա Պապը Ալիտէն վուգու պուլան թէթիթիթի թէթիթի իշին, է-կէր շու հալապիս սահիշ իտի, իշպու իթի տէվլէթիթիթի պու-պապտէ իթթիթիթի զարէթի զարէթիթի ֆէվգէլաթէ զարիթ մատտէ ատտ իթմէնէ հազգըմըզ վար տըր : Վազաա սալթանաթը սենիսէ ու-մուրը մալիէն իշին, վէ սայիր զապիթ մուալիթիթի թալապ կըլէ-մէսինտէ, էվրօպալտան թալապ իթ-տիյի իսլահաթը ինքա կըլէմիշ օ-լուր : Սալթանաթը սենիսէնին պու-թալապի էվրօպալտան մազէթիթի մէպիթ օլունու հալտէ, էվրօ-պալտան պէթիթի հուգուդ, վէ մէ-նաֆիթի պիր իսուսուտա մուսա-նաաթ կէօթէրմէք թէթէթիթի շաւան պիր քէթիթիթի տիր : Հէր հալտէ էկէր շու թէթտ մատտէթի սահիշէլիթի իտի, օ հալտէ տէվ-լէթի Ալիէնէ քէթիթի կըլէթի իլէ ինքապընը թէթիթի կըլէթի օլ-տուգլալը իսուսուտա էվրօպալ-լար սէպէպ վէ մանի օլունուլարը իսպաթ իտիթիթի օլուր :

—Ինթէրպուրիտան յունվար 21 թարիխի իլէ Վիլնիւստա թալ ու նէր օլունան Բօլիթիթի Գօրէս-թօնտէնը զադէթասընա շու վէնհիէ եազըմըշ տըր :

Գօնֆէրանս մուգաքէրաթընա իսկիթ մէթիթի, Բուսիսնըն մու-սայիտ պիր վազըթտա Շարգ մէ-սէլէսինի սիւհալա հալ իթմէսինի մէնն իլէթի, վէ Պապը Ալիէնէ, քի եալընըզ վազըթ գաղանադ իսթէր իտի, թէթաթիթիթիթիթի քէթիթիթի իթմալ իշին իթթիթի իտէն միւտտէթի վէթիթի :

Շիմտի անլաշլաճազ շէյ շու տուր քի, գոնֆէրանսն նէթիթէ-սի մուհարէպէ մի օլաճազ, սուհ-մէ, Բուսիսնըն հէր շէյտէն էվ-վէլ անլաճազ իսթէթիթի շէյ, էվ-րօքա իթթիթիթիթիթի տէրէնէյի գաւտար օլունուլու տուր : Օլիթ-թիթիթի քի, Բուսիս տէվլէթի ուղընտա երկզլէթի միւթօլար-լա տախիլի լահաթընը գուրպան կըլէթի :

Հալը ճէթիտ տէվլէթիթի օղընտան օղընտա մուսապէ-

րաթա կիրմէնէ մէճպուր իլլէթի : Զիրա տիւէլի մուազզամանըն քեաֆֆէսի տախի, մէմալիթի շա-հանէտէ պուլունան իրիսթիթիթի լարըն պուլունտուգարը հա-լի զայրի թէհամիլ օլուն-մազ տէրէնէտէ օլունուլունա ան-լատըլար, վէ քեաֆֆէսի տախի մէմալիթի Շահանէնին ահվալիթի թէպալի կըլէթիթի քէնտիթիթի պիլիթիթիթի մէճպուր ատտ իշ-լէթիթի :

Բուսիս տէվլէթի տիւէլի մու-աղզամանըն տէվլէթի Ալիէնէ հազ-գընտա վիթմիշ օլունուլարը գա-րարը, թէթիթի էվրօքա թարա-ֆէրանս քէնտուսին օլունան մու-սաաթէ իւզըրիթ, ինքա իթմէյի սէթիթի կըլէթիթի տիր : Փազաթ շիմտի անլաշլաճազ շէյ շուրապ տըր քի, Բուսիս տէվլէթի պու-տան պէթիթի տախի քէնտէ նամը-նա՝ օլարազ հարէթիթի իտէնէթ մի տիր, եօգաա էվրօքա նամը իլէ : «Պու գաւտար վազըթտան պէրու-թէթիթի իտիթիթի օլան պիր գա-րարը գաթիթի վազըթ կէլմիշ տիր :

«Տիւնքի կիւն իմէրաթօր հազ-րէթիթիթի ըրապէթի ալթընտա ինթիթի իտէն վիւքէլա մէճիթիթի-տէ, օլունուլուն պաշ գօմանտան-լըլընա պիր թէպէթիթիթի օլ-մաթ մէսէլէսի իւզըրիթ միւզա-քէրէ օլունուլուն իտէ տէ, պու պապ-տէ միւպաթէթիթի էֆքեար հու-սուլէ կէլթիթիթիթի, հիշ պիր գա-րար վէրիթիթիթի :

—Լա Թրանս դադէթասըն պէ-տանընա կէօրէ, Պապը Ալի ու-մուրը զապըթանըն հիւսնի թան-գիմի իշին պազը զապըթան կէօն-տէրիթիթիթի եալընըզ Թրանսա տէվլէթիթիթի տէ, իլի, Ալմանիտ տէվլէթիթիթի տախի թալապ կը-լէթի իտէ տէ, իթիթի տախի գա-պուլ իթմէթիթիթի տիր :

—Ինթէթիթի քէլիտէ գըլը-նան պիր զըթա թէթիթիթիթի մալիթիթի նէլարէն, շէհրի մէզ-պուրտա պուլունան Բուսիս օր-տուսուլուն սըհիթիթի հալի իտ-նուտ օլունաճազ սուրէթտէ օ-լուպ, ասաքիթի մէզքիթի իշին-տէ պուլունան իսպաթար անճազ-եիւզտէ պիր ըտտէթիթիթի օ-լուպ, էն զիւստէ եաթըմըշ օլան իսպաթար, սըթմա իսպաթարը իլէ կէթ իսպաթարը տըր :

—Էրգըրուտան ալաֆրանկա յունվար 20 թարիխի իլէ եազըլ-մըշ տըր :

«Սիվա, վէ Պէրու, վէ Շամ, վէ Իլմիթիթի, հալանըն ատէմի միւսաաթիթիթի պազմաթարազ, միւթէթիթիթի ասքէր վիթուտ իշ-լէթիթի տիր : Ասաքիթ վէ լէվա-դիթիթիթի պիր գըթիթի պուրաթա գալարազ, վէ տիկէր գըթիթի հու-տուտա օղընու կէօնտէթիթիթի : Անատուր ասքէրի իւշ օլունուլուն միւսաթարազ օլարազ, պուլունըն էրքեանը հարալարը, էրգըրու վէ Գարս վէ Պանաղիտ մէվգընտա տըր : Պու օլունուլարըն հէր պիրի-սի 28 էր քիտէն թապուրու, վէ 12 շէր սիւարի պէթիթիթի, 48 էր թօրտան իպարէթ իթիթիթի ֆըրգա-եա միւսաթարազ տըր : Միւթէթիթի սէֆէրի պիր հալտէ քիտէն թա-պուրարը 850 շէր նէֆէրտէն ի-պարէթ պուլունաճազ տըր : Զանն օլունուլունա կէօրէ, վիտրվա-րըն 1 իտէ 170 թապուր թէնէթ միւ իտէնէթ տիր : Պուստան 36 թապուրու մթթիթիթիթի թալիթի օլունաճազ տըր : Պիւստէն ալէյի, մուսաթիթիթի պուլունաճազ աս-

քէր, 134 թապուրտան իպարէթ պուլունաճազ տըր : Էկէր պու-լարա ասաքիթի զայրի միւսաթա-մա իլալէ օլունուլուն իտէ, ասաքիթի Շահանէնին թէթիթի գուլվէթի, պիւլա միւպալաղա 120 վէ 130 պիւ-տէն իպարէթ պուլունաճազ տըր :

—Միւթէթիթի տէվլէթիթի պա-րաղըն համիլ օլարազ, կէլէթիթի ֆուրթիթիթի զարգ օլան կէմի-լէրին ատէթի երկզտէն զիւստէ օլունուլուն թալմիթ օլունուլուն տուր : —Պէլկրատտան ալթնան մալի-մաթա կէօրէ, Սգուրիթի մէճի-սինին օն եթիթիթի գօմիթիթի Սըրպիթիթի իթէթար մուհարէպէ-յի վէ եալաթա ագաթ միւսաթէհա կըլէթիթի զըմընտա ինքալի միւ-զաքէրաթա միւպալաղէթի կըլէթիթի իտէ տէ, հէնուզ պիր շէյի գարար վիթիթիթի տիր :

(Տիւնքի նիւսթիթիթի պազըլլէ)

ՆիՍՏ 18 ՅՈՒՆՎԱՐԻ

(Բէթրուլէլի. — Կաթիլի ե-կիւղիթի միշտ հալապուկիթ եղաթ է. Սեպտեմբերի 20 էն ի վեր այս հալապուկիթի կատարուած ինթիթիթի : Անդրալիթիթիթի թիւթիթի մեռաթ չէ : Հայր Լաշէլ և տիկին Մէնթիթիթի ծնան զայն, և Շուազէլ օր քաղաքական Լու-տեր մէր, անդրալիթիթիթի թիւթիթի այն կամուրջն եղաւ ուսկից անցանք մէնք յեղալիթիթի կողմէ : Պանաթար՝ որ տարաթա-ղաթար ինքնակալութիւն մը հաս-տատու ուզեց, հարկադրեցաւ շո-խէ ու գուրուլ քաղաքայն, բայց Գաղղիոյ սիրտը իրեն համակամ չէր, այնպէս որ երբ Պանաթար Գաղղիոյ եկեղեցեայ միոյն մէջ «գահաթանական» մը երգելտուաւ, իսկոյն ժողովուրդը հանդարտե-ցնելու համար հանդիսադիր քա-հանա Շարէթիթի աքսորուեցաւ : Եւ թէ և Պանաթար մէկ կողմա-նէ կը գգուէր քաղաքայն, սա-կայն միւս կողմանէ ևս Պապերուն և եպիսկոպոսներուն հետ այնպէս կը վարուէր, ինչպէս կը վարուէ մե-կը իր ծառայից հետ :

Ատենաբանը անհրաքելի պատ-մական օրինակներով ցոյց տուաւ թէ՛ Կաթիլի եկեղեցեայ ընթացքը ներկայ դարոյս ոգւոյն հետ ան-համաձայն է : Ըսաւ թէ՛ Նաթիթիթի Գ. շատ աշխատեցաւ որ Կաթիլի-կութեան սկզբան հետ յառաջ-դիմութեան սկզբունքը միացնէ. բայց, աւա՜ղ, որ շատ և շատ ուշ հասկցաւ որ անհրաքելի ընել կ'ու-զէր : Ո՛ր կարեմքի՞ սարաւիւ-լի զօրութեան դէմ՝ վարդէնոր հոռոզ օրինաց հաստատութեամբ կուրելու չէ՛. այլ այն զօրութիւնը կա՛մ մարելու է, և կա՛մ յարգե-լու է, Համաձայնիլ անհնար է. Լա-տինական և Կաթիլի ցեղի ան-կումը մեծ մասամբ առաջ եկաւ անկից՝ որ ուզեցինք համաձայնիլ Կաթիլիկութեան սկզբան հետ, անոր՝ որ իր ուղածէն կէտ մը դո-հել չը գիտեր, Հոռոզից եկեղե-ցին մեր ցեղը ծերացուց, բայց այն օրը՝ որ նա մեղմիլ աւելի կտորէր Գերմանական ցեղին հետ զարնուեցաւ, բնական էր որ յաղ-թուէր :

Գաղղիան զօրութիւն չ'ունի, և այսպէս անգոր պիտի մնայ, մինչև որ Կաթիլիկութեան գաղափարէն հիմնովին չազատէ ինքիցնը :

Սպանիան չ'կայի պէս բան մըն է, նորա գոյութիւնը սա երկու բառի մէջ է, Պօրթո կաթալի և ի խորոյ սաղմոնէ : Այս երկիրն

իր նախկին մեծութիւնը Կաթիլի-կութեան գաղափարով էր որ կ'օր-ննցուց, Ո՛ր գնաց այն ժամանա-կը որ Կարլոս Ե. «արեւուն մար-մոնելը» չ'էր տեսներ . . . :

Կաթիլիկները կ'ըսեն, տղաք-նիդ հաղորդելու տարէք, իսկ Լու-տեր կ'ըսէ, դպրոց տարէ՛ք տը-ղաքնիդ : Ինչ անհուն տարբերու-թիւն երկուքին մէջ . . . :

Կաթիլի ժողովուրդի մէջ տը-գիտութիւնը խիստ մեծ է, քննե-ցէ՛ք վիճակագրութիւնները և կը տեսնէք. իսկ Բողոքականաց մէջ գիտութիւնը թափուհի է :

Ինչ է այս տարբերութեան պատճառը :

Այն է որ՝ Կաթիլիկներուն մէջ՝ «իբրևան» թաղաւորը Պապը հա-մարված է, այսինքն մի օտար թա-գաւոր, և Պապն ալ ամենէն աւե-լի կատաղի թշնամի մ'է ուսման համար, ինչու որ Պապը գիտէ որ երբ ժողովուրդը կատարեալ ու-սմաթ դաստիարակի, պապական-նութիւնը կ'անյայտանայ, եւ ահա՛ այս պատճառաւ դրած է գրաքն-նութեան ատենը, որ մարդկային խելաց արտայայտութիւնը խեղդէ : Կաթիլիկական վարդապետութիւնը յեղափոխական եղաւ մի ատեն, բայց իր օգտին համար : Ո՛ր որ չ'տեսնէ իր օգուտը՝ Հաւատաքն-նութիւնը դէմը կը հանէ :

Ատենաբանը վերջացնելով իր խօսքը, կ'ըսէ թէ՛ ինպատ ներ-կայացեալ օրէնքին պիտի քուէ-տայ, թէ և կատարեալ չ'գտնէ զայն : Կը յաւելու, Այս Մօնիթէ. Զիթօրիոյ (1) Վատիկանի մէջ՝ Վատիկանու Խալիֆին ըսելու է. կը ստես, կը ստես, կը ստես. Ա-նաթիւմ՝ քեզ . . . (չա՛տ լաւ, չա՛տ լաւ) :

«Թրինքեր» — Կը կարծէ որ Տէրութիւնը ամենուն դէմալ գոր-ծածելու զէնք ունի, ուստի աւե-լորդ կը համարի առաջարկել օրէն-քը : Կ'ըսէ թէ՛ ամեն քաղաքայն ազատ է կրօնական ընկերութեանց մասնակցելու, օրէնքով արգելք չ'ունի ատոր՝ անհատական իրա-ւանց կը դալչի :

Տանք եկեղեցեայ կատարեալ ազատութիւն, և եթէ նա իր սկզ-բանց մէջ անշարժ մնայ, հաւա-տացէք որ կ'ընկծի :

Իտալացիք՝ կրօնի և հաւատոյ մասին անհաւատ են : Այս բանը մեզ բաւական ոյժ տուած է դէմ դնելու երբ եկեղեցին մեր գոր-ծերուն խառնուի, և այդ մեր ոյժը Կաթիլիկներու կողմէ մեզ եկած վնասը կրնայ վանել : Իտալացիք ի մօտոյ կրօններն եկեղեցեայ խոյ-տաւանութիւնը, և այս բաները մօտէն տեսնելու համար է որ բե-մերէն արուած քարոզները և կար-դացուած կոնդակները մեր ական-ջը չեն մոնել : Նոր օրէնք մը հար-կաւոր չէ ուրեմն, քնդհանուրի համար շինուածը բաւական է : Ուսմունքը յառաջ տանիլը նա-խիք, ուսմունքը, բարոյականու-թիւնը և ազատութիւնը, և այն ատեն եկեղեցեայ հարուածներէն երկիւղ չ'ենք ունենար :

«Բօրտովա» — Այս օրէնքը հար-կաւոր է թէ ո՛չ. ես կըսեմ թէ, այո՛, հարկաւոր է :

Ատենաբանը կը դադապարտէ բոլոր այն զոհողութիւնները որ աղքատ ասկից առաջ քահա-նայապետին. չ'ուզէր որ Տէրու-թեան գանձէն մեծ թոշակ մը վը-ճարուի այն իշխանութեան որ կը-

սէ մեր թշնամին է : Մեր ամեն զիջողութեանց, մեր ամեն գըգ-ւանաց ու ցոյց տուած յարգանաց դէմ, Պիոս Թ. արհամարանօք կը մերժէ մեր կապած թոշակը և ե-պիսկոպոսաց կը հրամայէ մեր տէ-րութիւնը չճանաչել :

Պապը կուզէ որ կըրը մեզ հետ պատերազմի, դմեղ հարուածէ լրագրաց մէջ, խոստովանարանի մէջ և ուր որ մօնէ ելնէ : Ուրեմն մենք ալ խորտակենք այդ վեհա-պետի զէնքերը որոյ առաջը խո-նարհաբար դուր ծռեցինք, և որ իր զէնքերը իտալական հայրեն-եաց դէմ կը սրէ : պէտք չէ որ Վատիկան այսուհետեւ այնպէս համարի որ ապահով է ամեն յար-ձակման դէմ, ապահով է, վասն զի իտալիոյ կառավարութիւնը յիմարաբար մասնաւոր երաշխա-ւորութիւններ տուաւ իրեն :

Ինքզինքնիս չը խաբենք ունայն երեւակայութիւններով, մեր թըշ-նամիքը յաղթուեցան այո՛, բայց իրենց պարտութեան ամօթը մըտ-քերուն չ'են հանած : Մեր թըշ-նամիքը հիմա խաւարին մէջ կ'ա-պստամբին, Հոռովական եկե-ղեցեայ ստորերկեայներու մէջ կ'ա-պստամբին և յարմար առթի մը կ'սպասեն երևան ելնելու համար : Այս լայնածաւալ ապստամբու-թեան հոգին և գլուխը Պիոս Թ. ն է :

Ասոր դէմ ո՞րն է մեր սրբազան պարտաւորութիւնը . . . : Պատե-րազմիլ : Մեր հաստատելիք օրէն-քը ահա՛ այս պատերազմին զէնքն է, զոր կ'առնուի ի ձեռք և կ'ը-սեմ իմ քաղաքացոյցս, «պաշա-պանեք զմեզ» : (Լաւ) :

Ինքան յօր. — Պաշտօնէից խոր-հուրդը նախադա՛ք՝ Սթրատուլա բրած ատենախօսութեան մէջ ըսած էր թէ՛ ընդդէմ՝ եկեղեցականաց օրէնք մը պիտի հաստատուի : Ար-դարութեան պաշտօնեայն ալահա՛ այն օրէնքը մեզ ներկայացուցած որ է քննենք :

1870 Սեպտ. 20 ին մահատու պա-տերազմ մը հրատարակեցաւ Իտա-լիոյ և Պապին մէջ, Մեք անտար-բերութեամբ չէ որ կրնանք այս պատերազմէն յաղթող ելնել Ըսող եղաւ թէ՛ Բօրթա Բիպէն իլաժ-քաբը պապականութեան գերեզ-մանին վրայ ձգուեցաւ :

Չէ՛, սխալ է. Բօրթա Բիպէն՝ Պա-պին իշխանութեան մեզ դէմ կանգ-նած մարտիկներուն միայն առա-ջինն էր որ առնէր : Վատիկանու բարձրէն, Վատիկանու որ մեր ձե-ռօք անընդատընելի բերնը, մեզ կ'անդադուէր, մեզ կը խրոխտան, չէ՛ք լսելու Բօրթա Բիպէն ոյս յա-ւիտեանական ըսուած քաղաք մը-տանք, այո՛. բայց թշնամույն պա-րիսպը դեռ կանգուն կեցած է : Պապը իր վրէժը առնելու օրին կ'սպասէ և առթիւ երբ ներկայա-նայ՝ չ'պիտի փախցունէ դիպէ՛ք : Կը կարծէք թէ մեռա՛ւ կաթիլի-կութիւնը. ո՛չ երբէք : Աստուա-ծային իրաւունքի դրօշակի ներքե ծնած քաղաքային պատերազմը Սպանիոյ մէջ վիթլացաւ, իրաւ է, բայց կըրեականք բազմաթիւ են և զօրաւոր Գաղղիոյ մէջ, և եթէ երբեք ներօրէն Գ. իր հօրը ա-թուր ելնէ, Իտալական միւսթիւ-նը կործանելու պայմանաւ պիտի ըլլայ այս : Գիշ օր է որ նախկին կայսրուհին էօփէնի եկաւ Պապին առաջը խոնարհեցաւ, մի՛ մոռնաք այս պարագան : Զեմ՝ բերթէ մենք քաղաքաւ չ'պիտի պատերազմինք, բայց մեր յաղթելուն ապահով

(1) Մօնիթէ-Զիթօրիոն երեւոյթա-նաղ ժողովարանն է :

ԻԼԱՆԱԹ

Ճէննէթմէքեան սուլթան Մահ-մուտ խանը սանի հաղորդելովին զէմանընտա եանի 1831 սէնէսին-տէ թապընա պէտ օրունան Թագ-վիւի վէգայի նամ զաղէթա իւէ կէրէք իսթանպօլտա վէ կէրէք վի. լաեթիլթոտէ թապ օրունան տիկէր Թիւրքէ վէ էրմէնիճէ զաղէթա-լարն ճիւմէնի էհլի մէրազ պիւր զաթըն եէտինտէ մէվնուտ օլտու-ղունտան կէրէք թէքմիլ նիւմէրօ վէ կէրէք եէտիլթոտէ պուլունան զաղէթալարն էքսիք նիւմէրօլա-րընը իթմամ իթմէք իշին այլը այլը նիւմէրօ իւէ իթիլթալարն թալիպ օլտան զէվաթ Գալաթա Տէ-յիլթմէն խանընտա 13 նիւմէրօլա-տաեա թէքիլթ պուլունալարը :

Մաթպալը ամիրէ իշին պիւր սէնէ զարթընտա լիւզուսու օ-լան սիւզիլիւլէք աշնը ասթա-րընըն պէհէր թօրու 40 տիր-հէմ օլթադ իւրէ, բայիճ ադ-ճէ իքի եիւզ էլլի պէշ բարատա թալիպի էօհտէսինտէ թէքարուր իթմէքէ, թէնդիլ իւէ իթաեա թալիպ օլտանլարն իշպու քեանու-նու սանի բուլմիլն եիկիլթի տօ-գուղունճու ճիւմաա իրթէսի կիւ-նիւնէ գատար խաղինէյի խառա մէճիլ իտարէսինէ կէլմէլէրի :

Մատամ վանթիւր նամ գապիլէ (էպէ) Պրանսատան ալտէթ իտիպ, Պէյօլլունտա, Տօլրու եօլտա վա-գը, Պրանսըգ սէֆարէթխանէսի գարընքնտա 37 նիւմէրօ իւէ մու-րադգամ Լօրանտօնու խանէսին-տէ իգամէթ իտէրէք, վէ էվիլթի կիպի, բաղար վէ ճումաա կիւնէրի գատըն վէ չօճուգ խաթթալըգլարը-նա պագամալընը քէնտի միւշ-թէրիլթինէ իւան իտէր :

Տէվալթի ինթիլթապիլէտէն օնուէ-ճու տայիլթինի միւշթէմիլ օլտու-ղու մահալթիտան թանգիմ օլունան մէմհուր տէֆիլթիլթ քեամիլէն պիլ վիլրուտ մուամէլէյի լաղըմէ-րի իճրա գըլընմը, վէ պէր մու-ճիպ պէեանանաէ ահալլինին ին-թիլթապըյա վէ գուրա իւէ աղա-սը էսամիլի զիլթուէ մուհարըրէր զէվաթտան միւրէքքէպ թէշքիլ օլունան գօմիլիօն րիտսէթիլէն պու-քէրէ, էքտէրիլթ արա իւէ, դէ-վաթ միւմալիլթիլթիլթիլթ թապիլպ սաատէթիլթ Մէրլիլէն էֆէնտի ինթիլթապ օլունամուլ օլտուղուն-տան, վէ իշպու գօմիլիօն շէհրի հալին եիկիլթիլթ եէտինճիլ քէնճէլմ պիլ կիւնէնտէն իթիպարէն, զիլթ օլունան օնուճու տայիլթինի մէր-քէլի պուլունան Ալթընճը Տայի-րէի պէլէտիլթ գէնաղընտա պէհէր կիւն. սաթթ ալթընտ ինթիլթա իտէճէկիլթինէ իւան քէյիլթիլթ իպթիտար գըլընտ :

Էրմէնի Գաթիլթ միլլէթիլթիլթ Յօվսիլ էֆէնտի իսթանպօլ Սըր էֆէնտի Սարաճ Եօլիլթ Սամիլ էֆէնտի Պէթիլթ Մուսթաֆա ադա Մարիօ Մարթընի էֆէնտի Էրմէնի միլլէթիլթիլթ Մէրլիլէն էֆ-բաթալ հաճիլ էֆէնտի 1877 Յուլի 22 Սըր քեթիլթիլթ Տայիլթիլթ Սատիլթ Սիմօն Բարադեան

LA VELOUTINE

ԼԱ ՎԵԼՈՒՏԻՆ

ԼԱ ՎԵԼՈՒՏԻՆ պիւլունալթիլթ թէր-թիլթալունամուլ պիւլունալթիլթ տէրի իւզէրինէ նաթի սուրէթտէ թէէ-սիլթի օլան եարընքան վէ կէօղէ կէօրիւնմէլ պիւր նէվի բիլթինճ թօ-ղու օլունալ ինաննի տէրիլթինէ թա-պիլ պիւր թաղէլթ վէրիլ :

Մէքէլթ Բիլթինճ թօղունու իճաա իտէն միւսիլ Շ. ՖԱԻ նամ զաթ ալը ԲՕՄԱՏ ՍԱԹԷՆ

Խպու բոմաա, էլլէրի եուսու-չադվէ թաղէ սաղալարըլ իւէ պէ-րապէր, էլլէրի չաթլաթմադ վէ սուրգտան հաալը օլան սայիլ պու կիպի մարաղտան վիլթաեթ իտէր : Բարիտէ Բէ սօղաղընտա Ն. Չ մա-ղաղա տէրօղիլթօ ու տուր :

Véritable huile de foie de morue du D^r DE JONGH.

ՏՕԳԹՕՐ ԵՕՆԿԸ ԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆՍ

ՊԱԼԸԸ ԵԱԸԸ

ԳԱԸԸՏԱՆ ՍԱԸԸՄԱԸԸ

Մօրինա պալըգ եաղըլ մէմալթիլթ մահուսէտէ թաղլիտ իտիլթէքտէ օ-լտուղու վէ իւզէրինտէ մարգամըն գաղըլ պուլունան պիլթինճէ լիւզէլթէ տիլ պալըգ եաղըլ սաթլըմաղտա պու-լունտուղու թէպէլթիլթ իթմիլ օլունալ խաթթալարա դաեթիլթ գարալը օլան իւ պու հիլլէնիլթ էօնիլթիլթ ամադ իշին էճգաճըլարա իւան իտէրիլթ քի տօք-թօր Եօնկըն խալիս պալըգ եաղըլը մէմալթիլթ մահուսէտէ եաղընըլ չու աթիլթէք, եանի, Եէնի ճամիլթ Տէլ-լա-Սուտանըն 16, 18 վէ 20 նիւմէ-րօլու էճգալանէսինտէ վէ Գալաթա-տա եիւքսէ գալարընտա վէլէ վէ գուլթանաա վէ վէնան Գաապաեա-նըն էճգալանէլթինէ կէօնտիլթէքտէ-յիլթ :

ՏՕԳԹՕՐ ՏԸ ԵՈՒՆԿ

ԽԱԼԻՍ ԹՕԸ

Երէք վէ Նիսա թալթիլթիլթ իւ-զիլթինտէ չօգտան պէրու իտիլթին թէճիլթալթին մէքէր թօղուն մուհալթինալթ աթիլթիլթ կէօրիլթ միւշ տիւր : չէօլթ քի էքսի վէ եէ-նի պէլ սօղաղըլթիլթ քիլլիլթին էյի էտէր, վէ պէլ սօղաղըլթիլթ տօ-լալթ մէմանտէ վէ դամիլթա զու-հուր իտէն սանը վէ իտիլթա տար-լըլթըն էքտէրիլթ ամէլթալթըլ օլարադ տէլթ վէ ութաք թալ վէ դուլ թանէլթիլթ իլթաճ իտէր : վէ մէքէլթ թօղուն թէրթիլթիլթիլթ մուֆաալ թալիլթալթ իւէ գու-թու տէրունինտէ օլտուղը վէ տօք-թօր Տատըրեան մէօնիլթիլթ վէ իմ-զաթ իւէ միւլթաադ պուլունտու-ղի հալթ, պէհէր թէրթիլթիլթ պիւր աթիլթ եիկիլթիլթ զայիլթէյ զա-րադ, իտաանալթ Պաճէլ գարու-սուտա Շէյիլ իւլ իսլամ խանը իթիլթալթինտէ Ն. Չ Ալապիլթիլթ-եան էճգալանէսինտէ սաթլըլթ վէ տահա վիլթալթ թալիլթալթ իթիլթ-եէնիլթէ չիլթիլթ միւլթէճէթընտա Տօթթօր Տատըրեան մէճանիլթ մա-լիւմալթ վէրլէլթիլթ վաա իտէր վէ քէնտիլթ հէր կիւն սաթթ 8 տէն 9 ա գատար մէքէլթ էճգալանէ-տէ վէ աղալթ սաղալ իթիլթալթ իլթիլթ բաղաա Պալիլթ բաղա ճաա տէսիլ Ն. Չ քէնտիլթ խանէսինտէ պուլունտա :

ՍԷՎՍԻՍ

Սաղըքը միսիլթ, պու տէֆա տալի Մ. Վ. Գաապաեան, աթըլ Նօրվէճիա Պալըգ եաղընտան կէ-թիլթիլթ օլտալթ, կէրէք շիլթ վէ կէրէք գըլթ իւէ, Պաղլէ Գարու-սուտա Գարաղլթալթ վէ ֆու-րուն գաղըլթընտա վաղը քէնտի մաղաղաղընտա, զայիլթ ալթաթըն-տան սաթմաղտա տըր : Սօն վա-ղըլթալթա պիւր թաղըլթ հիլլէլթ եաղըլթ սաթլըլթըլ իշին, միւշ-

թէրինին տիլթալթ լաղըլթիլթ տալթթ օլունտա :

ԳԱՍԱՐԱՆ

ՊԵՐՊԵՐԵՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԻ

130 հաա պատիլթ կայ մէլթ, 48 երեաէ բաղկացեալ մաթուր թուղ թի վրայ վայրուլ տաղաթըլթեալի կէղմեալ : Գին 40 փարայ :

Կէրթոնաալթին է Կ. Պօլիս Սուլ-թան Համամ Զարդարեան գործա-րան թիւ 14, և բոլոր գրալթաա-ւայ ըլլ :

Դղրոցայ համար ՈՐ 10 գըլթ :

ՏՕԳԹՕՐ Ա. ԽԻՐՈՒԹԻՏԻՍ

Միւմալթիլթ տօթթօր, Ալման-եաաա թահալիլթ թէպալթիլթ, պու տէֆա Տէրիսաալթիլթ ալթիլթ իթ-միլ, վէ միւմալթիլթիլթ լաուլթա իլթ սայիլ թահիլ մարաղըլթա մա-լիւմալթ վէ մէհարէթիլթ քեամիլթիլթ օլ-տըլթ, վէ քէնտուսինիլթ հէր կիւն սա-աթ եէտիլթ գատար Օրթալթիլթ քեայիլ խանէսինտէ, վէ սաթթ սէ-քիլթին օնա գատար Պէյօլլու ճաա-տէսինտէ քեայիլ 169 նումէրօլու Տէլլաաաա էճգալանէսինտէ պու-լունաալթ վէ չարլէնպիլ կիւնիլթիլթ սաղալթալթ իթիլթալթիլթ հաթթալթա-նընտ մէճանէլթ թէպալթիլթ թալիլթ իլթալթիլթ իւան օլունտա :

ՇԱՀԷՆ Ի ՍԻՊԻՐ

Կամ

ԳԱԸԸՍԱՆ ՀԱՅԸ

Գրեց

Ս. ՏԵՐ ՍԱՐԳՍԵՆՑ

Պու քիլթալ 400 սահիլթէտէն իպարէթ օլունալ, վէ թաղալար-տալթի միլլէթաալարըլթ հադ-գընտա խալթինէ մալիւմալթիլթ վիլթէքտէ օլտուղունտան, վէ բո-ման եօլունտա կիւզէլ տուլթըլթ իլթ գալթմէ ալթըմըլ պուլունտու-ղունտան, հէր քէսին օղունտալթ, վէ թէքմիլ օղունտալթ թէլթիլթիլթ վէ իսթիլթաալթ իլթմէսինիլթ տալթթ վէ նաթիլթ իտէրիլթ :

Մէքէլթ քիլթալ քիլթալթ թիլթալթ-լարտա, վէ ալթիլթաալթ Եէնի ճա-միլթ Ֆիլիլթիլթիլթ ճաաալթինտէ, 2 նիւմէրօլու Ս. Ղ. Եաղմաճեան էֆէնտիլթ քիլթալթ տիւքթեա-նընտ, իքիլթ պուլունալթ ֆրանգա սաթլըլթաա տըր :

ԳԱՅԼ ԱՍԱՆ

Ի Ե. ԱՐԱՐԱ Զ. ՊԱՏԿԵՐ

Ե Ի

Ի ՄԻ ՎԵՐՋԱՐԱՆ

Ի Տ. ՄԱՆԱՎԵԱՆԷ

Աղգայիլթ մանիլթիլթ նուէր տա-լու յարմար գըլթ մը կը վաճառի ի գին 4 զրուլ. բոլոր գրալթաա-լալթ ըլլ կէրթոնաալթին է Մէր-ճան-Չարըլթ թիւ 57 Թ. Մարգար-եան գրաաալթ ուր կը գալթիլթ նաե կաղալթիլթ նուէր տալու հա-մար ամին տեալիլթ փաաալթալթ Օ. րալթիլթ գրիլթալթ և պատիլթ :

ՍԱՀԱՆԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ 7 ՁԼՁԸ 1293 ՏԱՐԻՆՑ

ԹԱԳԱՆԱՆԱՆ Ի ԳԱՂԱԿԵՐԵՆ

ԲԱԳԵՆ

ՄԻՋԻՐԱՆ Թ. ՍԸՎԱՃԵԱՆ

Կը ծախուի ի գին 2 զլ. առ-այթմ հեթեալ տեղերը :

Պօլթիլթ չալ գրալթաալթերուն և Բերայի ծալթալթաալթերուն ըլլ կաթիլթ Պօլթիլթ Ղալթիլթիլթ գը-լունտերուն պարաղալթերը, լրադ-րալթաալթերուն և Բերա, Ղա-լթալթ Մէրայիլթ, Բաաալթ մՕ-րիլթին և Բուսիլթ հիւպաաաա-րանիլթ զիլթիլթ Գաղալթիլթիլթ գրա-լթաալթերուն ըլլ :

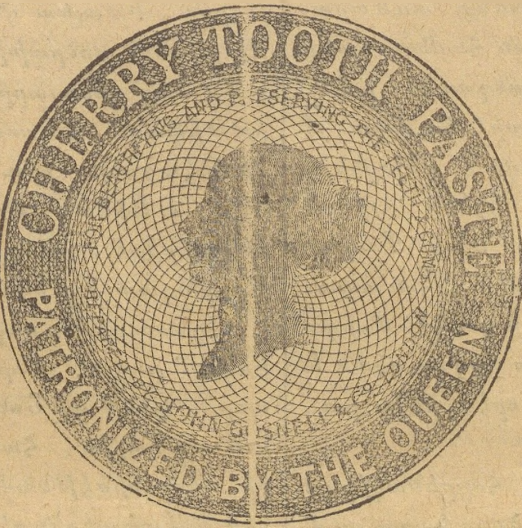
ՍԱՀԻՊ ՂԱՋԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՆ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթաաա Բիլթիլթիլթ-լաղաղընտա Ն. 41 իսիլ խանընտա

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԱՍԸ

Այմէթլու ինիլթէրա գըրալթաալթ վէ բըրէնի վէ բըրէնիաա տը կալ վէ կիլթաալթ պաղընա հիւքմաաալթ իսթիլթալթ լալթաաալթալթ :

Տիւնիլթիլթ իսթիլթալթիլթ հալթիլթ տէրիլթ վէ կալթաալթ հիւքմաալթ իսթիլթալթ լալթաաալթալթ :

Տիւնիլթիլթ իսթիլթալթիլթ հալթիլթ տէրիլթ վէ կալթաալթ հիւքմաալթ իսթիլթալթ լալթաաալթալթ :

Թալթիլթ վէ տիլթիլթ պէաղըլթ իշին օլան խաալթիլթ իլթ քէպիլթ նամ իլթիլթ տըր :

ՏԵՐԻՐ ԻՅԻՆ ԲԷԳ ԱԼԷԱ ՊԻՐ ԹԵՐԹԻՊ

Գալթընտան սաղընմալթ : Սահիլթ իսթիլթալթ իլան իտէրիլթ քի քէնտիլթ մալթիլթին թաղլիլթիլթ իսթիլթիլթ վէ սաթթալթալթ ալթ յիլթալթ իգալթալթ տալթա իտէճէլթ վէ թաղլիլթիլթալթալթ խալթիլթ վիլթիլթ վէ միւքալթալթ վի-րէճէլթ տըր :

ԹՕԱԼԷԹԱ ԻՅԻՆ ԲՈՒՏԻՍԱ

Պաղընա բէրթըլթիլթ վէ պա խուսու Եէնի ճամիլթ Տէլլա Սուտանըն 16 18 վէ 20 նիւմէրօլու էճգալանէսինտէ սաթլըլթաաա տըր :

ՏԷԼԼԱ—ՍՈՒՏԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Խաթաալթաա Եէնի ճամիլթ սօղաղընտա

Ն. 16, 18 վէ 20

Տէրիսաալթիլթ վէ էեալթիլթիլթ պուլուն-նան էճգաալթաա իլան օլունտա քի մէքէլթ էճգալանէտէ պիլթիլթիլթ ճիւն քիլթիլթ մահաա-լաթ վէ էճգալթիլթ վէ ճէրաալթալթ ալթալթ-լարը վէ էճգաալթաա մախաաա ալթալթ ու է-տէվաթ վէ Բարիս վէ Վիլհէմ վէ Լօնտրանըն պաղընա ֆիտթիլթալթ լալթաաա վէ բօմա-տալթը վէ հէր նէվի մաալթ սուլարը վէ հէ-ր թիլթ վէ էճգաալթալթ քիլթալթալթ վէ ֆօ-թօլթալթ ալթալթալթ վէ խալթիլթ Բիլթ վէ թալթ-տալթիլթ ի օղաալթալթ :

ԻՅԻՐԵՆԷ ՖԱԳՐԻԳԱՆԸՆ ՄՍԻԳԱՍԸ

ՊՈՒՆԵՏՈՒԳՈՒ ՀԱԼԷ ՀԷՐ ՃԻՆՍԳԸՆԱԳԸՆԱԸ

ՀԱՐԱՊ ՎԷ ՄՕՐԻՆՍ ՊԱԸԸԸՆ ԵԱԸԸ

TCHITLI

ՊՈՒՐՍԱ ՃԻՎԱՐԸՆԱ ՉԻԹԼԻ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒԵՆՈՒՆՈՒՆ

Ֆիլ 22 սէֆեր 1289 վէ Ֆիլ 13 հաղըրան 1867 թարիլի իլթ շէրէֆաաալթ օլան իրաալթ Սէնիլթ իլթիլթաալթ իսթիլթալթ իհրալ իլթիլթ օլան գուլթաալթ իլան տըր :

Խպու գուլթաալթ Տէրիսաալթիլթ Սուլթան համալթնտա շէմիլթ-ճիլթալթ 41 վէ 44 վէ 46 նիւմէրօլու մաղաղաղընտ րաղա րաղա վէ եա թօրտան մէքէլթ մաալթ սուլունտան սաթլըլթըլ կիլթիլթ, Գալթալթաա խարաճը սօղաղընտ 3 վէ 8 նիւմէրօլու, վէ Պէյօլլունտա Տէլլա Սու-տա էճգալանէլթիլթ սաթլըլթաա խաալթիլթ վէ մէքէլթ մաալթ սուլուն-թիլթաալթն այնի ճիլթալթ օլան մաալթ սուլարըն քեամիլթիլթ իլթա-պիլթ խալթ մէրթիլթալթ պուլունտալթ իլան օլունտա :

J. DENOUAL'S

ԿԻՋԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԻՆԱՐԸՆ ԹԷ ՏԱՎԼԻՍԻ ԻՅԻՆ ԳԱՐԱԿԻՆ :

Ի. Տընուալըն իլպու գալթիլթիլթ կիլթիլթ խաթթալթըլ չարուգ սու-րիլթալթ տէֆ իթմէլթալթ քէպիլթ նամ իլթիլթ տըր : Մէքէլթ գարիլթ-լթ սէլթ քէօլթիլթ գուլթաալթ տէրունիլթալթ սաթլըլթ :

Խաղըլթ եաղըլ, Մօրինա պաղըլ եաղըլ, թիլթիլթիլթ, գալթաալթ սուլուն, վէ էյիլթիլթ թիլթ վէ սայիլթ գարիլթիլթիլթ :

Մէքէլթ գարիլթիլթ թէմիլթ վէ գուլթաալթալթ վէ սայիլթ էճգալթ գաղըլթ օղմաղըլթ իլթ քէպիլթ նամ իլթիլթ տըր :

Տընուալըն էնթիլթիլթ, գալթիլթիլթ խաթթալթալթ սօղա լթի կիւն իլթալթ քեամիլթ մէքէլթ խաթթալթալթ տէֆ խալթ :

Ի. ՏԷՆՈՒԱԼ, և Նիւ. Գըրոս Բաա, Լօնտրա, Ս. Է.

Տէրիլթօու Տէրիսաալթիլթ Նէնի ճամիլթ Տէլլա Սուտանըն 16 վէ 18 վէ 20 նիւմէրօլու էճգալանէսինտէ սաթլըլթաալթ : Սայիլթ պէպիլթ էճգալանէլթալթ տա-լիլթ սաթլըլթ :